

τσαρούχι

τσαρούχι, το, ουσ. [<μσν. τσαρούχιν <τουρκ. çarık]. **1.** χαμηλό παπούτσι με φούντα: «το τσαρούχι του τσολιά έκανε θραύση στον πόλεμο του 1940». **2.** σκληρό κομμάτι ψημένου κρέατος, σκληρή μπιρζόλα που τρώγεται δύσκολα: «πώς να το φάω αυτό το τσαρούχι που μου σερβίρισες!». **3.** χοντροκομμένο παπούτσι: «είναι δυνατόν, ένας μοντέρνος άνθρωπος, όπως είσαι εσύ, ν' αγοράσεις αυτά τα τσαρούχια!». **4.** ο τσαρουχάς (βλ. λ.).

- *απόμεινε με μισό τσαρούχι*, είναι πάμφτωχος: «κάποτε είχε καλή περιουσία, αλλά έμπλεξε με τα χαρτιά και μέσα σε λίγο καιρό απόμεινε με μισό τσαρούχι»·

- *βγήκε με τα τσαρούχια*, (για υποψήφιους σε εκλογές) η εκλογή του ήταν πολύ άνετη, εκλέχτηκε πανηγυρικά: «ήταν πολύ αγαπητός στο νομό μας, γι' αυτό και βγήκε με τα τσαρούχια»·

- *η γλώσσα μου έγινε τσαρούχι ή η γλώσσα μου έγινε σαν τσαρούχι*, βλ. λ. [γλώσσα](#)·

- *θέλοντας του βλάχου και μη θέλοντας του ζωγράφου, φόρεσες κι εσύ Χριστέ μου κόκκινα τσαρούχια*, βλ. λ. βλάχος·

- *με τα τσαρούχια!* **α.** με άνεση, χωρίς ιδιαίτερη δυσκολία: «πέρασε ο γιος σου στο πανεπιστήμιο; -Με τα τσαρούχια». **β.** με μεγάλη θέληση, με πολύ όρεξη, χωρίς άλλη κουβέντα: «αν θέλω να 'ρθω στο χορό; Με τα τσαρούχια!»·

- *μπήκε μέσα με τα τσαρούχια*, απέτυχε εντελώς στη δουλειά του, έχασε πολλά χρήματα σε μια δουλειά που υπολόγιζε κερδοφόρα: «έριξε όλα του τα λεφτά σε μια δουλειά και μπήκε μέσα με τα τσαρούχια»·

- *μπήκε με τα τσαρούχια*, (για υποψήφιους σε ανώτερες ή ανώτατες σχολές) η επιτυχία του ύστερα από τις εξετάσεις που έδωσε ήταν πολύ άνετη, εισήχθη πανηγυρικά: «όλο το καλοκαίρι δε σήκωσε κεφάλι απ' το βιβλίο και στις εξετάσεις που έδωσε για το πανεπιστήμιο μπήκε με τα τσαρούχια»·

- *το 'να τσαρούχι και τ' άλλο παπούτσι*, βλ. λ. [παπούτσι](#)·

Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας